

COMESTAR

PAST ZICH AAN DE NIEUWE REALITEIT

VAN DE MODERNE MELKVEEHOUDERIJ

Door Bonnie Cooper

Comestar Holstein, Victoriaville, Quebec, is een van de beroemdste melkveedrijven aller tijden. Vanaf het bescheiden begin hebben Marc en France Comtois één koefamilie, de Laurie Sheiks, gefokt en hebben daaruit een lijn van uitstekende dieren ontwikkeld die de afgelopen 30 jaar een enorme impact hebben gehad op de Holstein-genetica over de gehele wereld. Terwijl de melkveesector verandert, verandert Comestar ook. De familie Comtois bouwde onlangs een nieuwe stal met robots om zich meer toekomst gericht te ontwikkelen.

EEN TERUGBLIK

"Holsteins zijn mijn leven", zegt de 63-jarige Marc Comtois, een man wiens aangeboren gevoel voor koeien en marketingtalent hem enorm veel respect hebben opgeleverd. Marc is opgegroeid op een Holstein boerderij in de buurt van Victoriaville. Zijn ouders, Edgar en Therese Comtois van Comtoise Holsteins, behaalden in 1985 een Holstein Canada Master Breeder award. Marc verliet school op 15-jarige leeftijd, waar hij vervolgens een paar jaar werkte op de familieboerderij en voor enkele lokale fokkers. In 1976, toen hij 18 was, kocht hij zijn eigen melkveebedrijf in Princeville. Hij begon met een veestapel van 44 dieren, maar verving deze al snel door raszuivere Holsteins. Marc en zijn vrouw France Lemieux trouwden een jaar later en werden na verloop van tijd de ouders van vier kinderen. In 1987 kocht het echtpaar de boerderij van Marc's ouders, waar nu Comestar Holstein is gevestigd. In 1995 verdienden ze de eerste van twee Master Breeder awards (de tweede in 2009). In 1993 werden Freddy

en Nicole Steen uit België partners in Comestar Holstein, een partnerschap dat duurde tot 2007 toen Marc en France de Steens uitkochten om plaats te maken voor hun kinderen om partners in de boerderij te worden.

De belangrijkste aankoop die Marc ooit deed, kwam in 1985 toen hij Elysa Anthony Lea EX-15* kocht, een van de beste dochters van Willowholme Mark Anthony. Lea's Puget-Sound Sheik-dochter, Comestar Laurie Sheik ET VG-88-23*, werd geboren in december 1986. Laurie Sheik zou het leven van Marc en France voor altijd veranderen en een van de meest invloedrijke koeien in de geschiedenis worden. Zij en haar familie zouden duizenden bezoekers en kopers naar Comestar lokken.

Laurie Sheik werd eervolle vermelding All-Canadian en All-American Senior 2-Year-Old in 1989. In 1995 werd ze uitgeroepen tot Holstein Canada's eerste

'Cow of the Year' winnaar. Uitgebreid gespoeld, was de beste kruising van Laurie Sheik met Blackstar. Die dekking resulteerde in twee zonen: Leader EX Extra GM en Lanky EX-Spain, en vier beroemde dochters: L Or Black VG-87-16*, tweevoudig 'Cow of the Year' finalist en moeder van Outside EX-95 Extra GM en Lystel Leduc EX ST; Laura Black VG-87-24*, ook tweevoudig 'Cow of the Year' finalist en moeder van Lee EX Extra, Top Gun VG Extra, Lartist EX en Lheros EX-97 Extra, een voormalige #1 Lifetime Profit Index (LPI) vader en Canada's eerste 97-punts stier; Lausan Black VG-87-23*, de enige koe met een dochter, Lausian Astre VG-85 15*, en een zoon, Stormatic EX Extra, op #1 op de Canadese LPI-lijsten; en Black Laure De Bois Seigneur EX-90-België, 1996 Belgische Nationale Show Grand Champion, die een enorme impact had als fokkoe in de veestapel van Eddy Pussemier uit België.

Comestar's stamkoe Elysa Anthony Lea EX 15* op de foto met Marc & France Comtois met Pierre Laliberte van CIAQ.

Marc & France Comtois gefotografeerd met partners Nicole & Freddy Steen.

Comestar Lautamie Titanic VG-89-2YR-CAN 33* Canada's #1 LPI koe 2006, 2007 & 2008 vertegenwoordigt zeven generaties en gaat 20 jaar fokken terug naar Anthony Lea.

Van links naar rechts: Kathleen Comtois, Ryan Comtois, Katleen Dubois, Logan Comtois, Steve Comtois, Aeden Comtois, Marc Comtois, France Lemieux, Alexis Turmel, Lilly-Rose Turmel, Julien Turmel, Julie Comtois, Marie-Fay Turmel, Olivier Turmel

Genomics veranderde de manier waarop ik zaken kon doen. Mijn verkopen zijn veranderd. Mijn taak om stieren te maken bestond niet meer. Het veranderde mijn visie. We moesten iets veranderen. Dus begon ik meer quota en land te kopen."

Marc Comtois

De familie Laurie Sheik produceerden voor Semex vier Millionaire stieren: Leader; Lee; Outside; en Lheros, met Lee een super-Millionaire met 1,5 miljoen doses. De familie genereerde 14 Class Extra Bulls, waardoor Comestar de meest toonaangevende fokker allertijden van Class Extra Bulls in de geschiedenis is. Sperma van met Comestar gefokte stieren werd geëxporteerd naar meer dan 55 landen. Comestar Lautamie Titanic VG-89-33*, een zesde generatie Laurie Sheik, was Reserve All-Canadian Junior 2-Year-Old in 2006, een finalist voor 'Cow of the Year' in 2010 en zes keer op rij de #1 LPI-koe in Canada van 2006 tot 2008. Lautamie had een dochter en kleindochter die een #1 GLPI koe waren. Een andere kleindochter, Lautamai Man O Man VG-87 18*, is de moeder van Lauitrust VG Extra en Lamadona Doorman EX-94 2E 16*, 2016 Reserve All-American Junior 3-Year-Old.

Investerings met andere partners zorgden af en toe voor nieuw bloed in de veestapel. Stanlee Storm Allison EX-94 3E-6* was All-Canadian Junior 3-Year-Old in 2002 en Reserve All-Canadian 5-Year-Old in 2004, nadat ze Reserve Grand Champion was op de Royal Agricultural Winter Fair. Comtois nam ook deel aan de Fair, en was meerdere jaren partner, met de tweevoudig All-Canadian Lylehaven Lila Z EX-94 25*. Het Comestar prefix komt voor op meerdere Lila Z-nakomelingen, waaronder Goldwyn-volle zussen Lilac VG-89 44* en Lava VG-87 18*. Momenteel zijn Marc en zijn familie partners in een koe in Europa die ze als embryo hebben geëxporteerd, Comestar Doorman O'Katrisha EX-93/MS-95. Ze was de Junior Champion Cow op de European Championship Show 2019 en Reserve Intermediate Champion op Swiss Expo in 2020. Ze is een kleindochter van Lovhill Goldwyn Katrysha EX-96 3E, 2015

Grand en Supreme Champion op World Dairy Expo.

Marc en France wonnen hun eerste All-Canadian award in 1979 met Comestar Aramis Marquis. Ze hebben nu in totaal 72 All-Canadian Nominaties en 11 All-Canadian-, 10 Reserve-, en 15 Honorable Mention onderscheidingen op hun naam staan. Ze waren Premier Breeder op de Royal Agricultural Winter Fair in 2007. Marc's scherpe oog voor vee heeft hem ertoe gebracht om shows in meer dan 20 landen te keuren en de Holstein jury te zijn op de Royal Agricultural Winter Fair in 1999 en 2016.

Marc, een scherpzinnige marketeer en promotor, heeft sinds 1976 talloze dieren verhandeld en geëxporteerd. Hij heeft meer dan 7000 embryo's verkocht aan kopers in 33 landen. Succesvolle veilingen in 1980, 1989, 1996, 2000 en 2006 lokten wereldwijde kopers die graag

genetica wilden kopen van deze veestapel die bekend staat om zijn diepe pedigrees, topproductie, showwinnend type en hoge index op basis van uitgebalanceerde fokkerij. Een tijdlang had Marc zelfs zijn eigen netwerk van verkopers in dienst om genetica van zijn veestapel te verkopen.

VERANDERENDE TIJDEN

Comestar verkocht veel genetica in de jaren tachtig en negentig. Toen de wereld echter een nieuwe eeuw inging, begonnen er veranderingen op te treden in de Canadese melkveesector die het bedrijf drastisch zouden veranderen. Voor Marc en France Comtois zou het betekenen dat ze hun boerderij aan deze nieuwe realiteit moesten aanpassen.

De eerste grote verandering kwam in mei 2003 toen Bovine Spongiforme Encephalopathie (BSE), oftewel gekke koeienziekte, werd ontdekt in een Canadees dier, wat resulteerde in de sluiting van alle export van levend vee uit Canada. "Voorafgaand aan BSE was melk goed voor 5% van de inkomsten van onze boerderij, terwijl de verkoop van stieren, embryo's en levend vee 95% vertegenwoordigde",

zegt Marc. "Nadat BSE toesloeg, zijn we meer melkquotum gaan kopen. We zijn nooit gestopt. We hebben sinds mei 2003 elke maand melkquota gekocht." Om aan dat quotum te voldoen, begon Comestar koeien te melken op een tweede boerderij met ligboxenstal met 109 stuks. Marc had veel gebruik gemaakt van embryotransfer, met groot succes. Toen genetische indexen begin jaren negentig werden geïntroduceerd, presteerden de met Comestar gefokte dieren opnieuw goed en kwamen ze hoog op de LPI-lijsten. Toen genomics echter in 2008 werd geïntroduceerd, veranderde het de markt voor veel raszuivere Holstein fokkers die sterk afhankelijk waren van de verkoop van runderen. Zoals Marc opmerkt: "KI organisaties begonnen de stieren zelf te produceren. Vaarzen waren nu belangrijker dan koeien en hadden slechts een korte marketingperiode om geld te verdienen. De best verkochte vaarzen waren nu de hoge genomic vaarzen, maar voor de rest was er geen goede markt. Hoewel we enkele hoge genomic vaarzen hadden, hebben we ze verkocht omdat KI organisaties geen sperma van hun jonge topstieren vrij wilden geven aan fokkers." Hij zegt eerlijk: "Genomics heeft de manier veranderd waarop ik zaken

kon doen. Mijn verkopen zijn veranderd. Mijn taak om stieren te maken bestond niet meer. Het veranderde mijn visie. We moesten iets veranderen. Dus begon ik meer quotum en land te kopen."

Tegelijkertijd wisten Marc en France ook dat ze de rol van hun kinderen en hun visie op de boerderij in de toekomst moesten vast stellen. In 2013 haalden ze Ann Louise Carson binnen als consultant om hen te helpen een strategisch plan te ontwikkelen dat hen van een familieboerderij naar een familiebedrijf zou brengen. Carson, die ruime leidinggevende ervaring heeft in de melkvee sector, werkte drie maanden bij Comestar. Ze sprak met familieleden en gaf advies over het vaststellen van rollen en het verbeteren van communicatie en besluitvorming, d.w.z. wekelijkse vergaderingen. "Ze leerde ons ook om niet bang te zijn om externe specialisten in te schakelen voor verschillende gebieden", vult Marc aan.

In 2013 werden drie van de vier kinderen van Marc en France, Julie, Steve en Kathleen, samen met Julie's echtgenoot, Julien Turmel, aandeelhouders van Comestar Holstein. Tegenwoordig houdt Steve toezicht op de genetica en fokbeslissingen van de veestapel en de nieuwe stal. Julie regelt samen met haar moeder het kantoor en papierwerk. Julien is verantwoordelijk voor het land, de machines en de voeding. Hij doet ook de echo's, het implanteren van embryo's en het insemineren. Kathleen zorgt voor de kalveren en stuurt de medewerkers aan.

MELKEN MET ROBOTS

Met hun focus op het melken van meer koeien, begon de familie Comtois te kijken hoe ze dat het beste konden bereiken. De grupstal was geweldig geweest voor marketingdoeleinden, maar zoals Marc toegeeft: "Ik wist al heel lang dat elke koe beter af is in een vrijloopstal." Terwijl Marc aanvankelijk dacht dat ze een andere pad moesten inslaan, dwongen arbeidsuitdagingen hem tot een heroverweging. "We hebben voor robots gekozen om het arbeid te verlichten", verklaarde hij na een bijzonder zware dag. Op 13 oktober 2020 is Comestar gestart met het melken van koeien in hun nieuwe ligboxenstal met robots. De stal van 220 x 44 meter beschikt over 586 ligboxen en ruimte voor acht DeLaval VMS™ 300-robots. Ze melken momenteel 370 koeien met zes robots. Een zevende robot wordt ingezet om verse vaarzen en droge koeien in te leren. Na slechts drie maanden is het gemiddelde van de veestapel 39 kilo melk/koe/dag. De stal is gebouwd voor de koeien, vertelt Marc. Zand wordt gebruikt voor bedding. Ze hebben Greenfreestalls® met flexibele tussenschotten (geen staal) en korte groene, flexibele palen, in plaats van een stalen kopstukken of buizen, waar de koeien eten. Er zijn rubberen matten in alle looppaden en waar de koeien drinken. Er zijn vier gedeeltes aparte afkalfhokken, met een strobedpakket. De stal maakt gebruik van een 'Guided' flow traffic system. Het DeLaval Herd Navigator™ wordt gebruikt als managementprogramma.

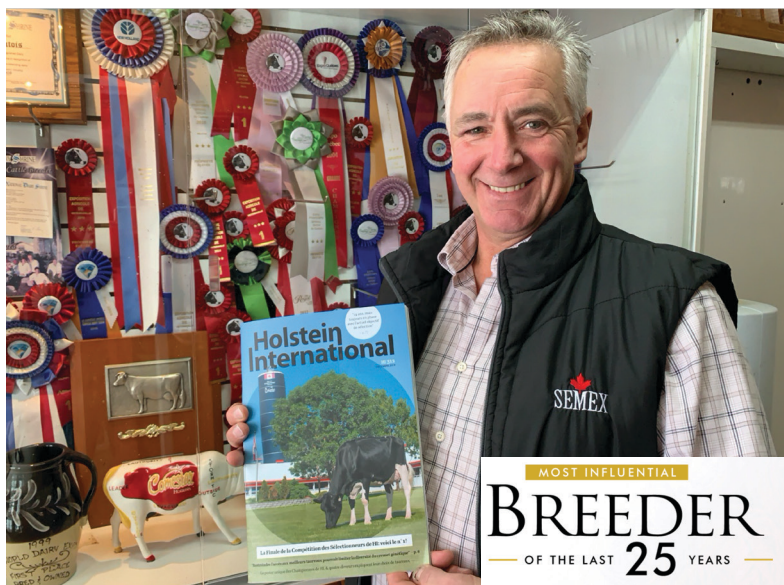
COMESTAR IN HET KORT

- Comestar Holstein, Victoriaville, Quebec, eigendom van Marc en France Comtois en kinderen Julie en echtgenoot Julien Turmel, Steve en Kathleen
- Zes fulltime en vier parttime medewerkers
- Koeien worden gemolken in een nieuwe ligboxenstal met robots, plus een oudere ligboxenstal met visgraat melkstal. Momenteel 630 kilo melkquotum, 500 voor de robotstal en 130 voor de melkstal (Canada heeft een kg vet quotum)
- Koeien gevoerd met een TMR van 70% maiskuil, 25% kuilvoer en een 5% mengsel van soja, koolzaad, bierbostel en gedroogd distillaat graan.
- 36 Excellent, 131 Very Good en 198 Good Plus Holstein koeien met een bedrijfsgemiddelde van 12.584 kg melk, 3,9% Vet, 3,3% Eiwit
- Bezit 1582 acres land; 800 acres voor maiskuil, 400 acres voor hooi, 375 acres voor gerst en sojabonen, en voldoende grasland (1 acre is 0,40 ha.)

In plaats van een halsband of beenband heeft elke koe een computerchip in haar oor voor monitoringdoeleinden.

“Als er een kalfje wordt geboren, krijgt ze nu deze chip in haar oor die haar hele leven bij blijft, zodat je alles van haar weet”, zegt Marc. Comestar heeft twee 8.000 liter bulkmelktanks in de nieuwe stal. “Ik noem ze banktanks omdat ik weet hoeveel buktanks er nodig zijn om de rekeningen te betalen”, lacht

Marc. Vanuit deze stal wordt momenteel om de dag 29.000 liter melk verscheept.

Het beste advies dat Marc naar eigen zeggen kreeg, voordat hij de nieuwe stal bouwde, kwam van Pepe Ahedo uit Spanje. “Pepe vertelde me dat je voordat je gaat bouwen, moet kiezen waar je gaat bouwen. Kies dan je ventilatiesysteem, want dan weet je waar de lucht vandaan komt.” De nieuwe stal, die op een iets hoger gelegen stuk land is gebouwd, maakt gebruik van een hybride ventilatiesysteem. Twee grote ventilatoren aan elk uiteinde van de stal, plus 135 ventilatieopeningen in het dak, zorgen voor ventilatie in de winter. Wanneer de temperatuur boven de -5 graden Celsius komt, gaan de doeken aan de zijkanten open en zorgen voor een dwarsstroom van natuurlijke ventilatie. Er zijn 33 grote cycloonventilatoren in het plafond die draaien als het te warm

wordt, en koele lucht naar beneden op de nek en schouders van de koeien duwen terwijl ze eten, zodat ze comfortabeler zijn en meer willen eten.

Bij Comestar is ook een nieuwe kalveropfokstal gebouwd om pasgeboren tot 10 dagen oude kalveren te huisvesten. De opfokstal is verdeeld in twee gedeeltes, met elk 10 hokken, zodat ze één gedeelte kunnen vullen en deze vervolgens volledig kunnen reinigen en ontsmetten voordat ze opnieuw worden gevuld met dieren. Van de opfok verhuizen de kalveren naar buitenhokken. De oude ligboxenstal van Comestar huisvest nu kalveren van 4-9 maanden oud in grote hokken, en later dit jaar zijn ze van plan hier ligboxen te plaatsen voor 300 vaarzen.

“Maar in de toekomst zul je een betere manager moeten zijn. Je moet weten hoe je met geld omgaat en een goede beheerder zijn. Als je dat niet kunt, houd je het niet vol.”

ONVERANDERDE FOKFILISOFIE

Vandaag de dag komt 90% van Comestar's inkomen uit melkverkoop en 10% uit genetische verkoop, bijna het omgekeerde van wat het was in 2003. “Mijn passie was het fokken van stieren en koeien. Nu is alles anders. Ik ben terug waar ik was toen ik voor het eerst begon met boeren. Ik ben melk aan het produceren”, zegt Marc. “Maar ik ben blij en het is een grote eer dat mijn familie erbij betrokken is.”

Ondanks alle veranderingen bij Comestar, zegt Marc: “Onze fokfilosofie is niet veranderd. We willen nog steeds een mooie, evenwichtige koe die lang melk geeft en winstgevend is. Een koe hebben die drie of meerdere keren kan kalven, dat is waar we naar streven. Zo ben ik begonnen, zo was mijn vader en daar streven we nog steeds naar. Ik heb vier koeien

grootgebracht die 18 jaar oud werden. Je krijgt veel inkomsten van zulke koeien. Om die lange levensduur te krijgen, heb je koeien nodig met goede benen, een goede uiertextuur en een goed kruis om voor reproductie te zorgen.”

Op dit moment gebruikt Comestar 80% fokstieren en 10-12% jonge genomic stieren in hun fokprogramma, waarbij de rest wordt geïnsemineerd met vleesstieren. Ze gebruiken gesekst sperma voor alle eerste en tweede paringen. “We hebben nog steeds een goede markt voor verse vaarzen en tweede lactatiekoeien”, zegt Marc, “en daarom gebruiken we gesekst sperma en fokken we meer vaarzen dan we nodig hebben.” Hij vervolgt: “We hoefden geen vee te kopen toen we naar de nieuwe stal verhuisden. We deden het allemaal door natuurlijke aanwas. De eerste koeien die hun intrek namen in de nieuwe ligboxenstal waren de koeien uit de grupstal, omdat onze koeien overal kunnen produceren. Ze zijn allemaal hetzelfde gebouwd.”

Marc voorziet dat de vraag naar melk sterk zal blijven. Er zullen minder, maar grotere melkveebedrijven zijn, die melk produceren met betere faciliteiten, apparatuur en land. “Maar in de toekomst”, benadrukt hij, “moet je een betere manager worden. Je moet weten hoe je met geld omgaat en een goede beheerder zijn. Als je dat niet kunt, houd je het niet vol.”

Marc schrijft zijn enorme succes toe aan verschillende aspecten. “Ik heb geleerd van mijn ogen en oren. Mijn passie voor koeien is een andere grote reden waarom ik succesvol ben omdat ik één visie had: mooie koeien die melk kunnen produceren. En dan heb ik een goede

vrouw. We vormen een goed team.” Marc en France zijn vele malen geëerd voor hun prestaties. In 2008 waren ze Dairy Shrine's Dairy Cattle Breeder of the Year. Marc won de Curtis Clark Achievement Award in 1996 en ontving in 2011 een Certificate of Superior Accomplishment van Holstein Canada. Drie onderscheidingen zijn echter het meest betekenisvol voor hem. “De eerste is Master Breeder”, zegt Marc. “Toen ik met Comestar begon, was mijn eerste doel om Master Breeder te worden. Dat hebben we in 1995 bereikt. Toen collega-fokkers ons in 2019 verkozen tot Holstein International's 'Meest invloedrijke fokker van de laatste 25 jaar' was dit heel bijzonder. En tot slot werd ik in 2019 opgenomen in de Canadian Agricultural Hall of Fame. Dat was ongelooflijk. Het was het resultaat van alles wat ik in mijn leven heb gedaan.”

Bij Comestar blijft winstgevendheid de eerste prioriteit van de boerderij, op de voet gevolgd door een goede levenskwaliteit voor het gezin. “France en ik weten dat onze kinderen de boerderij niet hetzelfde zullen runnen als wij. Ze zullen een evenwichtiger boeren- en gezinsleven willen dan wij hadden”, zegt Marc. Ook deelname aan Holstein-shows blijft belangrijk. Terwijl Marc en France Comtois het wat rustiger aan willen doen, zijn ze opgewonden om te zien wat hun zeven kleinkinderen, vijf jongens en twee meisjes, variërend in leeftijd van 1-16 jaar, zullen willen doen. Zoals Marc zegt: “Mijn droom is om te zien dat mijn kleinkinderen dezelfde passie voor koeien hebben als ik.”

